

Consensul idealului

„Împotmolirea în materialism, abordarea contabilă a macroeconomiei și mecanica voturilor în societate sunt formule prin care elitele desfigurează astăzi realități și închid orizonturi.”

În mod paradoxal față de propensiunile raționale ale modernității de secol XXI, omenirea trece printr-o perioadă în care problema sensului frizează ignoranța. Această situație poate fi definită ca o defectare a decodurii înțelegerii semnalelor inefabile care structurează cunoașterea mersului lumii sensibile. Ceea ce creează ordinea lucrurilor, care asigură echilibrul conviețuirii, devine tot mai confuz sub presiunea unor contexte nevrotice. Într-un fel simptomatic universalitatea prin proiecte angajate societal, cu efecte de emancipare revărsate în democrație, este substituită de hegemonia crizială a structurilor speculației financiare.

Personalizată, situația constă în starea elitelor, a căror funcție de trăgător în configurarea direcției de evoluție câștigătoare pare să fi dispărut. Dintr-o sursă a inspirației și inovării soluțiilor la problemele societății, elitele au ajuns să aibă viziuni care complică problemele. Împotmolirea în materialism, abordarea contabilă a macroeconomiei și mecanica voturilor în societate sunt formule prin care elitele desfigurează astăzi realități și închid orizonturi. Între altele, în locul deschiderii sperate prin ieșirea din comunism, inclusiv ca mântuire de recursul la distopia planificată, s-a instalat un poligon de încercare a celeilalte extreme experiențiale, a „pieței divine”, la fel de violent alienantă.

În termeni spirituali, lumea traversează o acută criză a idealului. Sechestrarea creativității în spații fictive și înghesuirea așteptărilor în termenul scurt, alături de obsesia randamentală de tip robotic, împăienjesc mintea cu vidul dixeliei. Comunicarea sensului și mobilelor transgeneraționale este bulversată de disonanțele cognitive din dezbaterile publice. Se preferă concluziile emoționale, ideile rămânând artefacte ale gândirii raționale. La această gândire se renunță sub pretextul că este prea lentă într-o lume unde contează viteza, nu punctul de sosire. Bifurcația întârzie carnavalul căii care se închide consumând energiile alternativei câștigătoare. Șocul a devenit hrana existenței.

Natura socială intră în anomie ca urmare a reducăționismelor ideologice motivate de scheme ale abandonării discernământului în fața mecanicii mâinii invizibile. Tipologia dedublării individului în consumabil/capital uman – manipulabil/votant face regula peisajului uman. Practic, omenirea traversează un

experiment în care costurile destinate coeziunii sociale sunt considerate inutile. Sub raport structural, societatea este suma indivizilor, iar funcțional, aceasta devine expresia instinctului de apropiere. Distribuția șanselor de acces la resurse este dependentă de performanța spațiului public, iar redistribuirea este legată de comportamentul randamental al individului.

Lecțiile istoriei sunt pasate în jocul la cacialma al lumii agresate de imagine. Timpul se scurge prin ecranul emoțiilor existențiale explicate prin limbaje criptate și deciptate impresionist. Lumea nu are vreme de argument în fața vieții filmate prin obiectivul audienței. Realitatea survine din ficțiunea telenovelei, are substanța faptului divers prezentat în tușe violent colorate. Instituția supremă care fabrică destine se dovedește a fi moda.

Devine tot mai puternic sentimentul că poziția omului de centru nervos al lucrurilor care configurează linia progresului este subminată de avalanșa impunerilor iraționale. Economismul vieții sociale elimină din opțiunile valorizării pe cele care întemeiază memoria culturală. Discernământul se edifice pe teritoriul minimalismului referențial, conștiința alternativei fiind atrofiată. Mijloacele au devenit mai importante decât scopurile, mecanismele echilibrându-se indiferent de consecințele asupra omului. Piața, iar nu omul, a ajuns măsura tuturor lucrurilor.

Senzația de aranjare pe dos a realității este susținută și de excesul de dedublare la nivelul comunicării publice. În fapt, s-a atins un prag critic al agresiunii realității prin proiecte de schimbare a ordinii naturale printr-o răsturnare a normelor conviețuirii în baza îndreptării ideologizate. Libertatea a devenit emblema sub care se mistifică egalitatea de șanse prin mecanismele pieței. Biologia economică a concurenței asigură teoretic spectrul posibilităților, contingenta fiind inevitabil monopolistă. Fețele realității țin de iluzia eticii strategiilor geopolitice, adevărul fiind exprimat pe o singură voce, aceea a puterii economice.

Societatea este locuită economic, democrația este ocupată electoral, statul de drept este acoperit de textura puterii. Cetățeanul pierde identitatea, relativizarea valorilor amplifică diferențele, orientarea devine ambiguă, în timp ce înainte are sens de înapoi, iar punctele cardinale, ca și polii magnetici ai planetei, se inversează odată cu paralelele și meridianele.

Acest haos pare să aibă o singură cauză: lipsa consensului asupra a ceea ce suntem. Universul în mișcare este inteligibil dacă îi dăm un sens, consistența societății este dată de idealul ei de evadare din infernul materialismului.